

NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

Cena posamezne šte. 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100.—

Polletna naročnina K 50.—

Četrletna naročnina K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisev ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadosno frankovane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

I. J. ŠTEFANOV

70-letnica pokrajinskega namestnika za Slovenijo.

Ne stan, naslov, zunanje ne priznanje,
Čeprav med svetom to največ velja.
Jeklen značaj, dolžnosti spoštovanje
Najvišja, prava lika je moža!
In mo i boš,
Na pravem poti pravi mož!

S. Gregorčič

»Naš Glas« kot stanovski organ slovenskega uradništva je gotovo v prvi vrsti poklican, spominjati se moža slovenskega pokolenja in slovanskega mišljenja in prepričanja ob 70letnici njegovega življenja ministra in pokrajinskega namestnika za Slovenijo, Ivana Hribarja.

Vse njegovo življenje in delovanje za dobrobit in vsestransko korist slovenskega naroda je odprta knjiga, polna zlatih in koristnih nauk.

Ravnajoč se po besedah Fr. Palackega: »Vsakdo se mora truditi, mora delati, žrtvovati, kolikor more k občnemu blagru, zlasti za ohrano svoje narodnosti... Kedar bodo vsi domoljubi delovali odkritosrčno s pravo izobrazbo, pa nimam strahu za našo narodnost in narod naš. Ta se ohrani sam, dokler bode hotel in dalje, nego mu želé njegovi neprijatelji,« je videl Ivan Hribar svoj cilj in smoter v tem, da postane do sedaj zatirani in zapostavljeni narod slovenski »na svoji zemlji svoj gospod,« da samostojno odloča o svoji usodi! Težko je dobiti sploh kako panogo narodovega delovanja, kjer bi jubilar ne bil udeležen po svoji aktivni inicijativi ali vsaj po svojih preudarnih in uspešnih nasvetih.

Ob tej slavnostni priliki pa hočemo posebno odgovoriti na dvojno vprašanje:

1. Kako je jubilar deloval kot uradnik za narodove koristi?

2. Kaj je koristnega dosegel za naše uradništvo?

Se kot nedoraseli mladenič je Ivan Hribar vstopil kot uradnik-začetnik v službo pri centrali banke Slavije v Pragi. Ohdarovan s posebnim talentom za priučenie jezikov, si je v kratkem času prisvojil sorodni češki jezik, kar ga je usposobilo, da je mogel brezhibno opravljati svojstveno službo zavarovalnega uradnika. Kmalu se je izkazal sposobnega voditi samostojno bančno zastopstvo, ki mu je tudi bilo poverjeno za jugosl. pokrajine avstro-ogrske v Ljubljani.

Tu je prišel Ivan Hribar v čisto nove razmere; treba je bilo ustanoviti vzorno delujočo pisarno s sposobnim in zanesljivim uradniškim osebjem. Pri tej priliki je pokazal jubilar vse vrline in sposobnosti odličnega in dalekovidnega organizatorja. Trdna volja, jeklen značaj in pravična strogost nasproti podčinjenemu uradništvu so ga usposobile, napraviti vzoren in zanesljiv zavarovalen zavod za jugoslovenske dežele kot glavno zastopstvo banke »Slavije« v Pragi.

Sam točen in vztrajen, je zahteval tudi od podložnega mu uradništva pridnosti in natančnosti. In na ta način se mu je posrečilo prekositi one tujerodne: nemške, laške in madžarske zavarovalne zavode, ki so se dotleji šopirili med našim ljudstvom in odnašali težko pridobljeni denar naših dežel v svoje kraje.

Kajti Ivan Hribar je imel znano načelo, da pomeni vsaka slovenska naprava, vsak na novo nastavljen, zanesljivo

narodno misleč uradnik krušno vprašanje slovenskega naroda.

V lastnosti glavnega ravnatelja banke »Slavije« je prepotoval vse pokrajine Slovenije in Dalmacije, iskajoč stikov z dobrimi narodnimi zastopniki, jih spodbujal k vztrajnemu delovanju za narodno blagostanje in oprostitev tujega kapitala.

V najbolj kritični dobi v vsej zgodovini mesta Ljubljane, v dobi, ko so neusmiljene podzemeljske sile porušile dobršen del cvetoče prestolice Slovenije, je postal naš jubilar župan prve in največje občine Slovenije. Kaj je vse ustvaril novoizvoljeni župan za Ljubljano — za to bi bilo treba napisati cele knjige. Tudi na tem polju je pokazal jubilar izredne lastnosti prvovrstnega uradnega predstojnika in uspešnega organizatorja. Namen vsega njegovega neumornega delovanja pa je bil: Slovenec postati vsestransko izobražen, sposoben za vse tudi najvišje državne in upravne službe in prost vsega tujega terorstva. Kot deželni in državni poslanec se je boril vedno za slovenske uradnike, učitelje, profesorje, sodnike, notarje in druge stroke, ker je stal dosledno na stališču, da so domači javni nameščenci najvažnejši faktor v narodu in družbi. Tuja, sovražna birokracija, tuje učitelstvo vseh vrst pa je največja nesreča za vsak narod.

Za uradništvo si je pridobil Ivan Hribar tako dalekosežne in pomembne zasluge, da mu bodo služile kot najlepši spomeniki — aere perennius — za vse bodoče čase in še pozne rodove.

Ustanovil je »Mladiko« in »Licej«. Podporno društvo za visokošolce »Radozgoj« se je ustanovilo na njegovo inicijativo. Velikanskega pomena za osamosvo-

LISTEK.

Krsta Cicvarič:

Dva poštarja in pet ministrov.

»Saj ni razlogov, gospod minister, da bi ga premestili: on je kot uradnik povsem na svojem mestu.«

»Toda od mene se to zahteva... Težko mi je odbiti... Ali, dobro, naj stvar nekoliko počiva.«

Čez nekaj dni nato je poslal minister Drinković generalnemu direktorju listek, ki se glasi: »Premeščenje Pere Milovanovića zahteva Miša Trifunović, minister prosvete.«

Torej, minister prosvete, hoče, naj premestijo poštarja!

Gosp. Pera Milovanović služi v Užicu ter je po rojstvu iz Užica, kjer ima

tudi svojo kočico, ki jo je podeloval po očetu, in malo posestvo v vasi Branešnicah pri Čajetini. Do skrajnosti korekten in vrlo marljiv činovnik, vrši svojo službo na popolno zadovoljstvo publike in svojih predpostavljenih, ki so namerali, da ga postavijo za upravnika pošte v Užicu.

Gosp. Miša Trifunović je tudi Užičanin; podedoval je po svojem bratu, pok. Stevi Dragojeviću, advokatu, precej veliko posestvo, bil je več let profesor učilne gimnazije, pa se mu je nekako posrečilo, da se je dodvoril pok. protu Gjuriću (Užičani trdijo, da ga je najprej »privlekal z denarnimi posojili«); bil je enkrat postavljen na protino poslansko listo ter bil izvoljen (Užičani bi rekli, da se je »izplazil izpod protinega talarja«).

Ko je veseli prota premislil (starec je 1915. šel preko Albanije in preko dveh morij ter je ostavil svoje namučene kosti

na Francoskem), mu je sledil kot politik g. Trifunović, ker je Mališa Atanacković, odličen politik in podjetnik, umrl takoj po povratku v Srbijo, a se protin sin, gosp. dr. Dragiša Gjurić, cenjeni profesor filozofije na vseučilišču, ni hotel prigrasiti za politično nasledništvo, ki mu je ostalo po očetu.

G. Trifunović, ki ni najbistrejša glava med mlajšimi Užičani, ki so se šolali, je bil med njimi najsrečnejši: po golem slučaju je dobil dve najboljši dedščini v užičkem okrožju, eno materialno, drugo politično.

Ni oženien in menda se ne misli nikdar oženiti, ker se je že precej postaral (ali to nisem gotov, ker si je nedavno obril brado, ki mu je lepo pristojala, a je bila začela siveti; obril jo je izvestno radi tega, da bi bil viden čim mlajši).

Pa če je bila usoda napram njemu tako milostna, da mu je prinesla brez veli-

litev našega naroda od tujega kapitala pa je sedaj že cvetoča »Mestna hranilnica«, ki je nastala na direktne ponovne predloge jubilarie in kamor uradnik lahko nalaga svoje skromne prihranke ter s tem tudi krepí narodno blagostanje.

Posebne vrednosti in dalekosežnega pomena za ves jugoslovanski narod pa je ustanovitev **slovenske obrtne**, sedaj višje obrtne šole, ki bi po vsej pravici zaslužila, da se imenuje: »Hribarjeva (obrtne) šola«. Kajti smelo lahko trdimo, da bi brez Ivana Hribarja kot mestnega župana ljubljana ne bila dobila izključno **slovenske obrtne šole**. Da ima slavljenec tudi za naše popolno **vseučilišče** nevenljivih zaslug, to je obče priznana činjenica.

Vse te navedene šolske naprave so prav posebnega pomena za **gradniške obitelji**. Veliko število uradniških otrok bi ne moglo posećati visokih šol v drugih naših mestih (Zagreb, Beograd) zaradi predragih življenjskih pogojev v današnjih razmerah.

Za vse te kulturne ustanove je naše uradništvo g. ministru in pokrajinskemu namestniku odkritosrčno hvaležno, izražajoč svoje iskrene želje: Premilostna Usoda čuvaj in ohrani našega jubilarja, ki je cel mož, energičen in vzoren v izpolnjevanju dolžnosti, še mnoga leta na čast in korist naše ujedinjene države!

DR. P. STRMŠEK (Maribor):

Kaj moramo doseči od vlade in javnosti.

Ljubljanski meščani kaj radi trde, da »uradniki žro«, in mariborski listi vedo povedati, da je plača učiteljstva odvisna od večje ali manjše obdačenosti posestnikov dotičnega kraja. Le redkokdaj pa zasledimo trezno gnenje, da je uradnik vreden svojega plačila ravno tako, kakor vsak drug delavec. Če zasluži manualni delavec pri popolni prehrani po 60 do 80 kron na dan, je vse v redu; da pa dobiva uradnik s toliko in toliko letnimi študijami 3000 kron na mesec, je krivica in neopravičeno. Številke so res včasih grozne, a javnosti je treba od časa do časa pojasniti tudi grozne izdatke, da nas bo razumela. In zdi se mi, da storimo v tem pogledu nekoliko premalo.

Druge in nič manjša zahteva je, da se nas prizna za državljane. Lepo pomalem padamo, tako da se tega niti ne zavedamo: postajamo hlanci. Vsak tepec,

vsak goljuf in slepar ima vse državljanske pravice: le uradnik, ki mora imeti vse mogoče študije in skrupulozno čiste roke, bo oropan najhujših pravic.

Pri volitvah v konstituantno smo izvedeli, da uradniki nimajo pasivne volilne pravice: pri volitvah v občinske zastope so izključili zopet uradnike od županskih in svetovalskih mest. Kdo se ne smeje tej naivni določbi, če pomisli, da ima učitelj, čast biti tajnik svoje občine, da ji mora posvetiti ves svoj prosti čas — in to po naročilu višjih inštanca — da pa je strogo prepovedano, da bi postal učitelj svetovalec ali celo župan. Za župana je boljši tak, ki zna podpisati svoje ime pod vlogo, ki jo je napisal tajnik — učitelj. To so nevzdržne razmere, ki postavljajo vse na glavo: tudi učitelj se bo branil večnega tajištva, če mu občinarji niti tolikega zaupanja ne morejo izkazati, da bi ga izvolili za svetovaleca.

In kakor slišimo, so med največjimi našimi političnimi strankami nekaki pregovori, da bi uradništvu povsem prepovedali se politično udeleževati, z drugimi besedami: **za pasivno naj še gre aktivna volilna pravica**. — Gotovo nimamo ničesar proti temu, če se omeji strastno strankarstvo, ki se je razpaslo v zadnjem času po naših pokrajinah; da pa bi se moralo zgoditi to na račun uradništva, da bi postalo uradništvo skoraj brezpravna raia v javnih zadevah, proti temu moramo glasno ugovarjati.

Omejitve v občinskih zadevah je, kakor smo videli, docela smešna: nekoliko upravičenosti ima ta omejitev pri onih mestih, ki jih uradnik ne more opravljati poleg svoje službe. V Avstriji je dobil uradnik dopust, dobival je torej svojo uradniško plačo za delo, ki ga ni opravljal; odvetnik ima svojo pisarno, župnik obdrži svojo faro, kmet svoje posestvo — le uradnik, ti dai slovo vsemu in obesi vse svoje bodoče življenje na trhlji klin politične kariere! Pa naj bi že bilo: vsaj trditi se ne more, da je krivično, kajti nihče naj ne preiema plačila za delo, ki ga ne opravlja (česarvno se sicer to načelo ne da niti pri državnih uslužbencih docela izpolniti). Gotovo pravično pa je stališče, ki ga je baže zavzemal v predstavništvu dr. Žerjav: uradnik, ki prevzame kako politično funkcijo, dobi neplačan dopust. V materijelnem oziru temu stališču pač ni mogoče oporekati: zato so pa neprijatelji uradništva našli zopet »principijelne« pomisleke. Trde namreč, da je vlada delodajalec napram uradniku-delojemalcu, da

torej ne gre, da bi uradnik mogel vplivati na vlado ali celo sodelovati v njej.

Po malem homo skušali oporekati temu pomisleku: za začetek naj omenimo samo najmodernejše zahteve v socializaciji, ki prisojajo najzadnjemu delavcu delež na dobičku in torej interes na podjetju vsake tovarne. Ne glede na to pa je smešno primerjati državo takemu podjetju. Res je, da vlada lahko vpliva na uradnika, ki je na neplačanem dopustu; koliko lažje vpliva na odvetnika, ki ga spravi na mehko mesto kakega upravnega svetnika, na trgovca, ki mu zagotovi milijonsko dobavo; kaj je pri tem vpliv na uradnika, ki je itak vkpovan v svojo službeno pragmatiko! Vlada mu more obljubiti kvečjemu udobnejše službeno mesto.

Sploh pa gospodar ne more odpustiti hlapca samo radi tega, ker je drugega političnega mnemja; edino-le uradnik bi se po tej teoriji ravnal po migljajih vlade. Praksa kaže ravno nasprotno: v avstrijskem parlamentu je bilo vedno lepo število uradništva, a nismo slišali, da so ustvarili svoj blok, da gredo za vlado čez drn in strn. V predstavništvu in sedanji skupščini je bilo tudi nekaj uradnikov, pa jih naidemo sedaj v opoziciji: celo med komunisti. Po vsem tem baika o odvisnosti uradnikov nima prave podlage in uradništvo ne stori prav, če se za te sicer boli teoretične pravice ne potegne z vso silo: kajti resnica je, parlament, v katerih so sedeli tudi uradniki, so dali uradnikom bore malo dobrega: če pa še uradnikov ne bo, potem bodo dobili uradniki samo to, kar si bodo izsilili: to pa ne bo vseč ne vladi in »nienim« parlamentarcem, pa tudi ne v korist uradništva.

Brez dvoma je, da je v interesu obeh delov, da se udeležuje tudi uradništvo javnega dela. Dokler se to ne zgodi, dokler je uradniku naravnost prepovedano politično misliti, tako dolgo se ne smemo čuditi, da je minister ta in ta kriv, da se ne dobe zemlje zopet po dva krajcarja, ali da ni vsaj draginja padla na cene leta 1919.; potem mu moramo oprostiti, da v svojem nepolitičnem mišljenju ne more umeti, da dovoli ministrstvo naši do 80% agrarni državi prost izvoz in se ne ozira na onih 20% neagrarcev.

Vidimo torej, da ni pričakovati od izključitve uradništva od političnih služb nikakega zboljšanja ne za vlado in ne za državo. Korupcija se bo morda celo zmanjšala, ker bo uradništvo strogo na straži. Sedaj je poznejša reaktivacija

kega truda z njegove strani i dosti materijalnega blaga i dosti političnega ugleda, zakaj je on s svoje strani tako nemilostiv napram poštnemu činovniku? Čemu ga goni iz Užica, ga trga od hiše, v kateri se je narodil in od onega vaškega imetja, ki ga je preživljalo in ga še preživlja?

G. Milovanović je bil miren in sam svoj činovnik; njegova hoja je bila od hiše do pisarne in iz pisarne do hiše; s politiko se ni nikoli aktivno bavil, dasi je bil strankarski opredeljen (bil je samostalec). G. Trifunoviću pa je bil vendarle na poti — samo zato, ker je bil samostalec in ker je včasih kot samostalec rekel kakšno nerovoljno za radikalce!

Torej naslednik prote Gjurića se je kot politik bal poštarskega činovnika! In ker mu je bil političen protivnik, ga je s silo svojega ministrskega položaja izganjal iz mesta, v katerem se je rodil in odrasel!

G. Pera Milovanović je bil premeščen za poštarjav Borski Rudnik. A tudi

ondí ga je zadel maler. Tamošnji župan, neki Sima Jovanović, zelenaš in radikalec, ga ni trpel kod samostalca, in da bi se ga iznebil, ga je tožil ministru policije Draškoviću predstavljajoč ga kot komunistu!

Ko je g. Milovanović zvedel za to tožbo, je odpotoval v Beograd ter je Draškoviću razložil, kaj je na stvari. Drašković se mu je oprostal, da je sprejel tožbo v postopanie, ter mu je rekel, naj se le mirno zopet vrne na svoje mesto. G. Milovanović je odšel, a komaj je došel v Bor, je prišla brzojavka, da se g. Milovanović stavlja v penzijo!

Nekaj mesecev po tej vpokojitvi se je g. Milovanović v Beogradu slučajno srečal s svojim rojakom, g. Trifunovićem, narodnim poslancem in ministrom na razpoloženju.

»Kaj pa je s tabo, Pero?«

»Kakšen cinizem!« si je mislil g. Milovanović.

»Čuj, Pero, jaz sem te premestil v

Bor, toda s tvojim penzioniranjem nisem imel ničesar opraviti!«

Da ga je pregnal iz Užica, tega ni mogel tajiti, ker je vedel, da je bila zalotena ceduljica g. Drinkovića, v kateri je stalo, da premeščenje zahteva g. Trifunović; ali s poizvedovanjem se je dognalo, da g. Trifunović resnično ni penzioniral g. Milovanovića.

Tisto vpokojitev je zahteval neki bivši samostalski minister; iz kakšnega vzroka, ne vem. Generalni direktor se je upiral tej zahtevi, češ: »Pa saj je to naš človek!«

»Naj bo! Naj bo!« je odgovoril samostalski minister. »Ti ga kar pošli v penzijo!«

G. Milovanović je od general. direktora zahteval odlok, iz katerega bi se videlo, zakaj je upokojen. Direktor pa ni smel izdati odloka, dasi je njegova dolžnost to storiti!

(Dalje prih.)

izvoljenega uradnika odvisna od naklonenosti ministra, je torej uradnik mnogo bolj odvisen kakor če bi imel neplačan dopust.

Poleg političnega delovanja pa je še cela vrsta drugih pravic, ki se nam kratijo. Tako ne sme biti uradnik niti zdaleka pri kaki delniški družbi. Vse bogati, samo ti uradnik, ti moraš živeti od odmerjenega kosa kruha kakor moreš. Priznamam da je med delniško družbo in delniško družbo razlika; zato ne uvidevam, da je splošna zabrana upravičena.

Uradnikom pa se naj dovoli tudi večji vpliv do notranje uprave njihove stroke; naj se jih vpraša za mnenje, naj se ga upošteva; tako bodo dobili uradniki večje zanimanje in večje veselje do dela. Sem-tam se je v Avstriji vprašalo učiteljske zbornice srednjih šol za svet; rekli smo, da zaradi lepšega, kajti zgodilo se je običajno ravno nasprotno kakor se je večina izrekla. To prakso smo, zdi se, tudi mi prevzeli. V vprašanju o premestitvi velikih počitnic so se izrekli baje vsi zavodi, razven enega da naj ostane pri dosedanji rabi; naučna uprava pa jih sedaj vendarle premešča od 15. na 1. julija oziroma septembra. Če je tako, je bolje, da to avtoritativno stori; vsaj ne vznemirja duhav.

Pa tudi mnenje posameznikov naj se po možnosti upošteva! Na noben način pa se event. predlogi ne smejo šteti v zlo. Iz lastne službe bi lahko trdil, da sem padel v nemilost radi članka, čigar upravičenost mi je priznal v dodatnem članku neki vseučiliški profesor. Pa to so osebnosti!

Še marsikaj bi imeli napisati v to poglavje. Pa bodi dovolj! Te zahteve, ki smo jih našli ne stanejo nikogar ničesar, lahko pa bi ublažile silno nezadovoljnost med uradništvom; kajti ravno v poslatih, ki bi jih vlada brez stroškov lahko izpolnila, a jih ne izpolni, vidijo — po našem mnenju upravičeno — nenaklonjenost vlade. In nenaklonjenost se običajno veliko huj občuti in težje prenaša nego materijelno pomanjkanje.

Navzlic temu pa je naše uradništvo vršilo svojo dolžnost in jo bo vršilo; kajti vlade in zakoni se menjajo, država pa ostane kot edina stalna točka naših dni. In: salus patriae suprema lex esto!

Nabirajte inserate in prispevke za tiskovni sklad ter pridobivajte nove naročnike.

N. P.-u:

Ženska — uradnica.

Na članek v »Našem Glasu« št. 37 »Ženska kot uradnik« si dovoli naj napisati nekaj misli v razmotrivanje in javno mnenje.

Pisec omenjenega članka omenja v zadnjih vrstah, da ni sovražnik žensk, zlasti ne uradniških, zato naj mu nežni spol teh odkritih besed, ki jih je podal v članku ne zameri.....

Se mu li bode zamerilo ali ne, ne vem. Jaz za svojo osebo se oglašam, ker se čutim prizadeto... toda ne prizadeto po očitani vsebini v pisalni mizi in dvorjenju, nego zaradi splošnega mnenja in obsodbe ženske v pisarni.

Mislili oziroma sem uverjena, da bom marsikateri inteligentni kolegini govorila iz srca in si bo vsaka morala priznati, da so jo one nazivane »odkrite besede« v članku le malce dirnile...

Člankar govori zelo laskavo o ženski kot gospodinjici in materi-vzgojiteljici.

Ihvaležne smo mu gotovo vse za te lepe besede... pa če pomisli, da dandanes ne postane in ne more postati vsaka žena, mati in gospodinja, mi menda ne bo oporekal in zameril, če mu v odgovor povem nekaj trezno preiščenega in pametnega.

Ženska kot uradnica! Povsod v vseh državah je dopustno, da se ženska izobrazuje za katerikoli poklic in se jim pomaga do samostojnosti in svobode. Povsod se že opaža v vseh strokah ženske, ki samostojno opravljajo več ali manj odgovorne posle in se trudijo vztrajati na začrtani poti in doseči svoj cilj. So učiteljice in uradnice pri raznih državnih in privatnih uradih, tudi je nekaj uradnic že pri sodišču. K tej stroki spadam tudi jaz kot pomožni pisarniška moč — oficijantka. Žalibog, da se nas uporablja samo in vedno le v pomožni pisarniških službah za prepise in samo za prepise. Koliko oficijantk je med nami, ki imajo razven ljudske šole kako višjo šolsko izobrazbo in ki imajo zmožnosti, storiti kaj drugega, več, kakor lahko stori ženske z nižjo izobrazbo! Toda dodeljujejo se jim samo mehanična dela, s katerimi se ubija duh, tako da končno inteligentno dekle niti prepisa, ne more več pravilno izvršiti zaradi večnega enega in istega monotonega dela. Kako britko je pri srcu marsikateri oficijantki, ki ima višjo izobrazbo, celo nekaj razredov srednje šole in ima dobre zmožnosti, a je uvrščena ravno tja, kjer so one z izobrazbo ljudskih šol, kjer je dosti nezmožnih, tja, kjer tudi v plači ni nobene razlike!

Oficijantka, ki služi približno 9 let, dobi samo 60 do 70 K. plače mesečno več, kakor ona, ki vstopi v službo in služi nekaj mesecev. Naj bi se pravičnejše razdelilo, naj bi se upoštevala izobrazba in naj bi se za nas zavzel vsaj en gospod uradnik na merodajnem mestu, da ne bo naša želja po »pravičnem uvrščenju« ostala samo »glas vpijočega v puščavi«. To je želja in prošnja vseh!

Naj se uveljavi enakopravnost žensk z moškimi, naj se sprejema v državne službe ženske z izobrazbo, ki bodo zmožne tudi drugega dela, ne samo strojepisja, ki bodo zmožne resnega in zopet resnega, samostojnega in odgovornega dela. Ni se treba bati, da bodo ženske, ako se pri njih zahteva gotova izobrazba in inteligenca, preplavile urade in izpodrinile moške! Ne bo jih toliko, a tiste, ki bodo nastavljene, bodo dobre, resne in značajne moči.

Ženska kot žena, gospodinja in mati-vzgojiteljica!

Kako lepo se to sliši! A gotovo izvajajo marsikateri kolegini te besede pri tistem nasmeh. Ali je gospod člankar pomislil pri teh besedah, takrat, ko jih je zapisal, na današnje življenje in na splošno mnenje o zakonu današnjih ljudi? Ali gospod ne vidi, kake zakone živijo nekateri ljudje? Kdo bi se raje posvetil lastnemu ognjišču in si ohranil zdrava, sveža pljuča kot me, kdo bi se raje odtegnil prahu pisarniških aktov itd. in prepustil mesto moškemu! Toda kam naj gremo? Razmere današnje nas silijo, da stremimo po samostojnosti. Me, ki se potegujemo za službena mesta, nismo bogate — marsikatera koleginja mora še podpirati starše, — me se moramo truditi s poštenim življenjem za naš obstanek in ne moremo v današnjem lahkomišelnem življenju, misliti in računati na zakon. Kateri poklic naj si potem dekle izvoli? Ali naj bo vsaka ženska šivilja, kuharica, služkinja?

Kakor povsod, pri vseh drugih uradih, tako naj se da prosto dihati tudi nam

in sodiščih. Če ima ženska zmožnosti, naj se ji ne zabranjuje avanzmana in odgovornejših mest, naj se nas ne zapostavlja za učiteljicami, bančnimi uradnicami in drugimi. Vsako inteligentno dekle lahko nastopa in reprezentira povsod in morda celo prekaša v marsičem kakoga gospoda uradnika; kajti temu človeku so dane te zmožnosti, drugemu zopet druge.

Prej, v starih časih, pred vojno je bilo tako, da je bila ženska res po večini vzgojena samo za ognjišče, a danes, ko se svet modernizira, naj se giblje tudi ženska, naj se izobrazbi v vseh strokah. Kateri pa je usojeno ognjišče, se bo pametno in trezno dekle povrijelo tudi ognjišča, in mož bo imel dobro juho na mizi in neleg tega še dobro zakrpane stvari. Niso vedno najboljši gospodinjice, ki tičijo samo za ognjiščem; dobra gospodinja mora znati vse, ker le potem je dobro razumevanje v hiši.

H koncu naj še omenim članek »Oficijantke«, katerega je napisala menda neka koleginja.

Takoj prvi stavek se mi je zdel neverjeten in zanikati moram, ker je po mojem mnenju nemogoče, da bi moči, ki so vstopile iz vojaških pisarn po vojni v sodišča, bile nameščene že kot oficijantke. Morda iz posebne protekcije. Kajti me druge smo v Avstriji čakale na nameščenje 4 do 5 let. Sicer pa odkrito lahko rečem, da so imele gospodične po vojaških pisarnah res krasno življenje v vseh oziarih, vsega v izobilju in bile razvajene, da menda še danes biva v njih duh takratnega prijetnega življenja, medtem ko smo me v zaledju morale mnogo, mnogo delati in trpeti lakoto, posebno v zadnjih letih pred preobratom. Kako se je v vojaških pisarnah delalo in živelo, to se je pripovedovalo. Naj nam one kolegince ne kvarijo ugleda!

Tistim pa, ki želijo pokazati, da so pametne in poštene ženske ki se hočejo z nami preriti do zmage, ki hočejo naslov »ženska kot uradnik« postaviti v najlepšo luč... vsa čast!!!

Vsem kolegincam pa zakličem: Vztrajajmo pri naši želji in upajmo boljših časov!

Tovariši: Rešite poslane Vam položnice pozabljenosti in obnovite z njimi naročnino!

Vsi na protestni shod

ki ga priredijo vse narodne stanovske organizacije javnih in zasebnih uslužbencev v Mariboru v nedeljo, dne 9. oktobra 1921 ob 9. uri popoldne v gornjih prostorih »Narodnega doma«.

Dnevni red:

1. Naraščanje draginje in njene posledice. — Poročajo zastopniki železničarjev.

2. Stanovanjsko vprašanje in zvišanje najemnin. — Poročajo zastopniki državnih in zasebnih uslužbencev.

3. Vprašanje nabavljanih zadrug in skladišča živil za železničarje. — Poročajo zastopniki državnih uslužbencev in železničarjev.

Vabijo se vsi prizadeti ne glede na politično prepričanje.

Združeni odbor narodno-stanovskih organizacij.

Vestnik.

OPOZORILO! Današnji številki smo priložili položnice. Prosim vse c. gg. naročnike, da tega ne prezro in naročnino čimprej obnove. Položnico dobi vsak. Poleg naslova smo vsem, ki nimajo naročnine plačane že do konca t. l., napisali svoto, ki je plačati na naročnini do 31. decembra 1921. Kdor ima na naročnini do 30. septembra kak zaostanek, ima ta ostanek všteti v zablježeni svoti; ostanek sam dobi, če od te svote odšteje 25 K, t. j. naročnino za IV. četrtletje. Vemo prav dobro, da v obstoječih razmerah vsak izmed nas le težko utrpi naenkrat večji znesek, zato naj nam oni, ki ne more poslati vse dolžne svote naenkrat, nakaže takoj vsaj do 30. septembra dolžno naročnino. Naročnino za IV. četrtletje pa naj poravnajo pozneje. Gg. naročniki izven Slovenije, ki ne morejo uporabljati položnic, naj pošljejo denar po nakaznici. Vse gg. naročnike, ki imajo naročnino že plačano do konca leta, pa prosimo, da porabijo položnice za pridobivanje novih naročnikov in prispevkov za tiskovni sklad. Vse tovariše in tovaršice pozivamo ponovno, da privsaki priliki in povsod agitirajo za naše glasilo. Nabirajte nove naročnike, prispevke za tiskovni sklad in inserate! Le če se bo vsak zavedal, da je uspeh mogoč samo z vztrajnim, složnim delom, nam bo mogoče dvigniti število naročnikov vsaj v toliko, da vzdržimo list tudi vbodoče. Brez tega je to izključeno! — Poglejmo brate Hrvate! Ni jim poslano prav nič bolje kakor nam, vendar oni niso le vzdržali svojega glasila kot tednik, marveč so ga dvignili v dnevnik! To je uspeh smotrenega dela, stanovske zavesti in solidarnosti. In pri nas? Le besedičenje in povzdigovanje samega sebe, a skoraj nobenih dejanj, nobenih tudi najmanjših žrtev! Tam »preko« delo in žrtve — a tudi uspehi, — pri nas pa mrtvilo in brezplodno nerganje ter padanje... — Za-
lostnol
UPRAVA.

Upravni odbor »Nabavljalne zadruge javnih nameščencev in upokoencev v Ljubljani r. z. z. o. z.« sklicuje izredni občni zbor, ki se vrši dne 5. oktobra 1921 ob 20. uri v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani z nastopnim dnevnim redom: 1. Poročilo o dosedanjem poslovanju upravnega odbora; 2. poročilo o zahtevi »Saveza nabavljalnih zadrug v Beogradu« v zmislu § 28. točka 9 združnih pravil. Pristop je dovoljen le članom.

Trošarina na žganje. Dodatno k oglasu v 36. številki »Našega Glasu«, zadeva-

joč izdajo I. zvezka »Zbirke predpisov za finančno kontrolo«, poroča društvo finančne kontrole v Ljubljani, da je treba rok kpis knjižice »Trošarina na žganje« po novem, ravnokar v »Službenih Novinah« izišlem trošarinskem pravilniku predelati; zato se bo izdaja te knjižice nekoliko zakasnila. — Rok za subskripcijo se zato podaljša do 15. oktobra t. l. Na več vprašani javljamo, da izide knjiga v lični žepni obliki.

Osrednji zvezi javnih nameščencev. Če kupiš kaj od kmetá, pravi: Poprej krajar, sedaj krona; potrebuješ rokodelca, pravi: Poprej krajar, sedaj krona! Te občutimo tudi pri nakupu vseh potrebščin v trgovini, kakor tudi državnega monopola samega. Kaj se nam še obeta, bomo videli kmalu. Obračamo se torej na Osrednjo zvezo javnih nameščencev z zahtevo, da izposluje od vlade, da se vse draginjske doklade, ki tako ne odgovarjajo njih namenu, odpravijo ter se mesto njih povišajo predvojne plače javnih nameščencev za 50krat tako, da bomo tudi mi rekli: Poprej krajar, sedaj krona!

Akcija za pobijanje draginje, ki so jo spomladi započele pri vladi »Zveza jugoslov. železničarjev«, »Zveza poštne organizacije« in »Zveza javnih nameščencev in upokoencev« v Ljubljani, se je zopet energično pričela. Jasno je, da pod sedanjimi razmerami javni nameščenci ne bomo mogli izhajati in da je hitra od pomoč brezpogojno potrebna bolj ko kdaj poprej.

K 70letnici ministra g. pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja. Te dni ei praznoval naš pokrajinski namestnik svojo 70letnico, h kateri so mu čestitali ter voščili še dolgo življenje na korist naše domovine in države tudi uradniki iz vseh kategorij uslužbenci. Zastopani so bili vsi uradi po načelnikih, uradnikih, poduradnikih in slugah, Slovenski javni nameščenci zaupajo staremu dejanskemu svojemu

uradniku, ki gotovo sam vidi, da postajajo razmere zopet neznošne. Treba je ukreniti kaj odločilnega proti draginji, ki nas tare vse brez izjeme!

Kondukerji. Uredba o organizaciji ministrstva pošta i telegrafa predvideva novo kategorijo uradništva, takozvane kondukerie. Konduker postane lahko le oni, ki je dovršil najmanj štiri gimnazije ali podoficirsko šolo ter ima najmanj pet službenih let. Sedanji poduradniki, ki opravljajo službo pri potujočih poštah, postanejo uradniki ter dobe naslov kondukerjev. Naslov je nov, a neokusen. Kondukerji so železniški izprevozniki; zato je za poštne uradnike isti naslov najmanj zelo nepraktičen ter bo povod zamenjavanja. Sicer pa tudi tukaj ne potrebujemo. Razni rangi, klase, sekretarji itd. nam jezik čisto spučijo!

Si že pridobil novega naročnika?

VABILO

na

izredni občni zbor

»Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev« v Ptuj

reg. zadruge z omejeno zavezo, ki bo dne 30. septembra 1921 ob pol 8. uri zvečer v spodnji dvorani »Narodnega doma«.

Dnevni red:

1. Volitev predsednika in podpredsednika.
2. Volitev ostalih 7 članov upravnega odbora.
3. Volitve nadzorstvenega odbora.
4. Slučajnosti.

Josip Gorup s. r. t. č. načelnik.

VZAJEMNA POSOJILNICA

REG. ZADRUGA Z O. J. V LJUBLJANI

dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit proti poroštvo, zaznambi na službene prejeme in zastavi življenjskih polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom :: 7% obresti.

HRANILNE VLOGE SE OBRESTUJEJO PO 4%.

Prosnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt!

Priporočila se tvrdka 4-6
Jos. Petelinc
trgovina z galanterijskim in modnim blagom, založba šivalnih strojev in njih posameznih delov.
Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

VELIKA

Na debelo! Na drobno!
:: Solidne cene! ::

BOGATA

ZALOGA

manufakturnega ter inozemskega modnega blaga.

LASTNI MODNI ATELJE.

Srajce, samoveznice (kravate), nogavice i. t. d.

IZBIRA

OBLEK lastnega izdelka po naj-novejšem kroju.

PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA

85—

SCHWAB & BIZJAK

LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavalno.

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana spedijska pisarna Ljubljana

Podjetje za prevažanje blaga juž. železnice. Brzovozni in tovorni nabiralni promet iz in v Avstrijo. Zavarovanje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s poseb. zaprtimi kabinami za pohištvo. Brzojavi: Ranzinger, 24-2 Interurban telefon 60.